

HET JAARLIJKSE WATERDRAMA VAN WEST-VLAANDEREN

Einde mei werd Provincie West-Vlaanderen nog maar eens geteisterd door wateroverlast. ‘Uitzonderlijke’ regenval is dan ook zo goed als een jaarlijkse traditie geworden. Op 12 uur tijd viel er in de regio Roeselare maar liefst 85 liter per vierkante meter. Hele woonwijken stonden blank, de elektriciteit viel hier en daar uit en de gewassen verzopen op het land,... In Menen liep het bufferbekken, dat meer dan 1 miljoen euro kostte, over. En ook in Dadizele, Zonnebeke, Beselare, Wingene, Izegem, ... liepen verscheidene straten onder. Een aantal burgemeesters moesten noodgedwongen het gemeentelijke rampenplan afkondigen.

Problemen bij de wortel aanpakken

Provincie West-Vlaanderen werd in 2014 van de meeste waterlopen waterbeheerder en kon zeker heel wat waterellende besparen. De Provincie doet immers de laatste jaren beduidend meer dan enkel gecontroleerde overstromingszones aanleggen, maar dat is duidelijk nog niet genoeg. Voornaamste reden is dat er nog te weinig werk gemaakt wordt van de bron van het probleem. En daarvoor hebben we alle spelers nodig.

Betonpolitiek en maisboeren, maar ook het klimaat

De West-Vlaamse Milieufederatie vzw (WMF) vreest dat de goede bedoelingen van de Provinciale dienst Waterlopen ook in de toekomst niet zullen volstaan, als er niet dringend een mentaliteitswijziging komt. De fouten uit het verleden zijn bekend: bouwen in overstromingsgebieden, inkokeren van waterlopen, gemengde rioolstelsels, een snelle afvoer van water in de intensieve akker- en tuinbouwregio's, waardoor stroomafwaarts nieuwe problemen ontstaan. Maar ook vandaag gaan de betonneringsprocessen door: de WMF berekende dat, voor onze provincie, de laatste 25 jaar

Foto helemaal boven : overstroming in Roeselare op 31 mei 2016. Foto hierboven : 31 mei 2016 : water treedt uit voegen in Pittem.

een 9.600 ha aan woningen werden bijgebouwd. Er kwam 4.000 ha bedrijfsgebouwen (ook stallen) bij in open ruimte, samen met nog een 1000 ha aan appartementsgebouwen.

Daarnaast werd de landbouw de laatste 25 jaar ook heel wat intensiever: steeds zwaardere machines drukken de bodem samen en vormen een ondoordringbare laag. Teelten, zoals de erosiegevoelige teelten van mais en aardappelen, groeiden ferm in oppervlakte. Allerhande kleine landschapselementen zoals bomen, poeltjes en

grachten, die het water ophouden, verdwenen. Het areaal aan grasland, dat makkelijker water opvangt, daalde in dezelfde tijd ook heel drastisch: van 83.284 ha naar 74.328 ha, een daling met 10.000 ha. Inmiddels verdwenen ook heel wat waterbergende poldergraslanden met hun greppeltjes en grachten onder de ploeg, vooral om plaats te maken voor maisakkers. En deze poldergraslanden worden nog steeds bedreigd. Ook boomgaarden, tuinen en parken namen in totaal af met minstens 800 ha. Dit werd slechts een beetje opgevangen door 500 ha bijkomend bos, voornamelijk te danken aan de Provincie en een aantal stadsrandbossen.

De cijfers van Assuralia over de kost van het noodweer van juli 2014, blijkt dat 3.947.412 EUR werd uitgekeerd aan 719 West-Vlaamse slachtoffers. Voor het afgelopen noodweer lopen de cijfers nog verder op in de hoogte : voor Roeselare alleen bedraagt de totale schade, die wordt gevraagd aan het rampenfonds 5.610.000 EUR. Voor Hooglede, die veruit het ergst getroffen werd deze keer, wordt de schade geraamd op 1.000.000 EUR, voornamelijk aan landbouwgewassen. Dit, onder meer, is de –nu bijna jaarlijkse- kost van het verharden, afdichten en intensief bewerken van de bodem. En dit wordt verhaald op alle verzekerden via de premies van de brandpolis.

Het kan keren

Dat we zullen moeten leren leven met wateroverlast, staat vast. Maar het is nu aan de gemeenten om radicale stappen te zetten naar een ander open ruimte beleid en meer open water in de kernen en het landelijk gebied. Gemeentelijke reglementen op afkoppelen van verharde oppervlakten (en het handhaven ervan), kunnen voor extra buffering zorgen in tuinen en

Foto boven : overstroming te Zonnebeke einde mei 2016. Foto onder : koeien worden gered van overstroomde weide te Ledegem - mei 2016.

opritten. Een vergunning voor het omploegen van (polder)graslanden, of het ophogen van akkers moet binnen het integraal watersysteem worden bekeken. Maar ook de kosten van de intensivering van de landbouw in overstromingsgevoelige bekkens, die nu worden doorgeschoven naar de maatschappij (erosie, waterafvoer, dempen van grachten, ophogen van akkers, ...) moeten in kaart worden gebracht. Natuurverbindingengebieden aan waterlopen (buffers) moeten voorrang krijgen op het benutten van de laatste meter voor landbouw of bebouwing (hoewel dit wettelijk niet kan).

Alle politici moeten duidelijk meer hun verantwoordelijkheid nemen en de zeer noodzakelijke maatregelen durven nemen tegen de belangengroepen in. Klimaatadaptatie neemt hiermee een start.

En uiteindelijk: een verhardingsstop voor Vlaanderen hoeft niet te wachten tot 2050, de kelders lopen nu al jaarlijks vol (en dan is het nog maar lente).

Tekst : Bart Vanwildemeersch & Katty De Wilde.

